

Jaarverslag 2022

Stichting Mentorschap Limburg

Stichting Mentorschap Limburg

Jaarverslag 2022

provincie limburg
gesubsidieerd door de Provincie Limburg

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD

1. INLEIDING	4
1.1. Stichting Mentorschap Limburg	4
1.2. Mentorschap en taken van de mentor	4
1.3. Beschermingsmaatregelen	5
1.4. Complexere casuïstiek	5
1.5. Zwaardere eisen vanuit wet en regelgeving	6
1.6. Projecten in het kader van de Sociale Agenda van de Provincie	8
2. DE ORGANISATIE	10
2.1. Primair proces	10
2.2. Cliënten	10
2.3. Mentoren	10
2.4. Scholing	11
2.5. Beëindiging mentorschap	11
2.6. Informatie en advies	12
3. PUBLIC RELATIONS	12
3.1. Voorlichting en promotie	12

Voorwoord

Het jaarverslag 2022 beschrijft de uitvoering van het mentorschap in 2022. In dit jaar kreeg SML steeds meer te maken met de begeleiding van cliënten die een zwaardere casuïstiek vertegenwoordigen: een tendens die onomkeerbaar lijkt. Het betreft burgers die op verschillende leefgebieden problemen ondervinden en geen netwerk hebben waar zij op terug kunnen vallen. We zien ook voorbeelden van het gegeven dat het systeem waar de cliënt in verkeert de zorg voor en welzijn van de cliënt juist belemmeren, ondanks alle goede bedoelingen. Dit maakt het voor de mentoren regelmatig een uitdaging om de belangen op het gebied van de verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding optimaal te behartigen. SML wil om deze redenen meer investeren in training van mentoren en kwaliteitsverbetering van verschillende processen.

Daarnaast wordt in het jaarverslag aandacht besteed aan de projecten die in het kader van de sociale agenda van de Provincie Limburg zijn voortgezet. Het betreft de projecten Samenwerking met Maatschappelijke Organisaties en Diversiteit, Verknoping Cliëntondersteuning Wmo en WLZ en samenwerking met SMOL. Stichting Mentorschap Limburg (SML) heeft haar contacten met diverse (maatschappelijke) organisaties en instellingen geïntensiveerd en uitgebreid om de belangen van onze cliënten op het gebied van de verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding adequaat te behartigen.

1. Inleiding

1.1. Stichting Mentorschap Limburg

Stichting Mentorschap Limburg (SML) zet zich in voor de meest kwetsbare burgers in de samenleving. Deze burgers zijn niet meer in staat om hun eigen belangen op het gebied van hun zorg en welzijn te behartigen. Voor hen is het (te) ingewikkeld om het overzicht en de regie te behouden wanneer het gaat om hun verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding. Het zijn meestal mensen met een verstandelijke beperking, dementie, niet aangeboren hersenletsel (NAH) of psychiatrische problematiek. De hulp van een mentor als zorgregisseur bevordert het welzijn en de participatie van de cliënt.

De cliënten vinden het moeilijk om enerzijds de informatie te begrijpen en anderzijds beslissingen te nemen op het gebied van de zorg. Ze overzien vaak niet de consequenties van beslissingen die genomen moeten worden. SML voorziet in het mentorschap van deze personen door als wettelijke vertegenwoordiger en belangenbehartiger op te treden ten aanzien van de persoonlijke (zorg-)zaken van deze cliënten.

Het aantal mensen met een mentor is landelijk tussen eind 2010 en eind 2017 gegroeid van 40.000 tot (ruim) 70.000. Ervan uitgaande dat de groei met eenzelfde trend voortzet, zullen eind 2023 ongeveer 100.000 mensen een mentor (nodig) hebben. Het is aannemelijk dat de vraag naar mentorschap door vrijwilligers, vanuit de regionale stichtingen mentorschap, gelijke tred zal houden met de groei van de afgelopen jaren (10 à 11% per jaar).¹

De uitvoering van het mentorschap is de afgelopen jaren complexer geworden. Dit vraagt inlevingsvermogen, empathie, kennis, kunde en specifieke competenties en vaardigheden van de mentor. Deze competenties en vaardigheden worden nader beschreven in de taak en profiel van de mentor. De mentor heeft een regiefunctie (zorgregisseur) en overlegt met meerdere partijen. Hij beslist in belang van het welzijn van de cliënt.

1.2. Mentorschap en taken van de mentor

Mentorschap is een wettelijke beschermingsmaatregel bedoeld voor personen die niet (volledig) in staat zijn zelf beslissingen te nemen op het gebied van hun verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding. De wet op het mentorschap, uit 1995, houdt in dat elke persoon in Nederland recht heeft op wettelijk ondersteuning als hij zijn eigen belangen niet meer kan behartigen.

Deze beschermingsmaatregel wordt uitgesproken door de kantonrechter. Na benoeming door de kantonrechter is de mentor bevoegd om de cliënt te vertegenwoordigen op het gebied van zorg en welzijn. De mentor is de wettelijk vertegenwoordiger en belangenbehartiger van de cliënt. Hij staat de cliënt terzijde met raad en daad. De mentor is adviseur en vertrouwenspersoon van de cliënt. Dit zijn vaak mensen die door ziekte of beperking niet goed voor zichzelf kunnen opkomen en geen adequate hulp hebben van familie, ouders, broers, zussen, kinderen, naasten of vrienden in hun omgeving om op terug te vallen of waar familie of naasten deze wettelijke taak om diverse redenen niet willen / kunnen vervullen.

De mentor ondersteunt en betreft de cliënt zo goed mogelijk bij het nemen van beslissingen. Wanneer de cliënt daartoe niet zelf in staat is, is de mentor bevoegd om namens de cliënt besluiten te nemen ten aanzien van de verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding. De mentor is meestal ook degene die samen met of namens de cliënt gesprekken voert met artsen, therapeuten, behandelaren of andere zorgverleners. Daarbij worden de wensen en behoeften en de normen en waarden van de cliënt als leidraad genomen bij alles wat de mentor voor hem doet of regelt. Daarbij houdt de mentor

¹ Quicksan (vrijwillig) mentorschap, Rapportage tbv Mentorschap Nederland, in opdracht van ministerie van VWS, Bureau HHM, 18 januari 2019.

ook rekening met het maximaal haalbare niveau van autonomie bij de cliënt. Op deze manier helpt de mentor de cliënt toch regie over zijn leven te houden, wordt de participatie en zelfredzaamheid bevorderd en bewaakt de mentor de zorg voor de cliënt en kwaliteit van leven.

Een mentor:

- behartigt de zorgbelangen van zijn of haar cliënt;
- is adviseur, vertrouwenspersoon en zorgregisseur van de cliënt;
- onderhoudt regelmatig contact met de cliënt en diens omgeving, zoals de zorgverleners, familie, behandelaren en medici;
- stimuleert de cliënt om, waar mogelijk, zelf beslissingen te nemen, of neemt namens de cliënt besluiten over zorg en welzijn en is daarom aanwezig bij overleggen wanneer beslissingen moeten worden genomen ten aanzien van de verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding;
- gaat bij zijn taakvervulling uit van de levensovertuiging, godsdienstige gezindheid en culturele achtergrond van cliënt;
- is aanwezig bij zorgplanbesprekingen;
- bevordert het eigen regie houden en de participatie;
- legt jaarlijks en vijfjaarlijks verantwoording af aan de rechtbank;
- neemt deel aan het interne scholingsaanbod van SML en;
- houdt het interne e-dossier bij.

1.3. Beschermingsmaatregelen

Naast mentorschap zijn er nog twee beschermingsmaatregelen: bewindvoering en curatele. De bevoegdheden zijn verschillend. Een mentor helpt bij persoonlijke, immateriële belangen, zoals huisvesting, verzorging en medische behandeling. Een bewindvoerder regelt de financiële zaken voor mensen die dat zelf niet kunnen en een curator regelt zowel de financiële als de persoonlijke zaken.

Voor iedere beschermingsmaatregel is wettelijk een vergoeding vastgesteld die de cliënt aan de mentor, bewindvoerder of curator dient te betalen. Het bedrag wordt jaarlijks vastgesteld door het ministerie van Justitie en Veiligheid. In 2023 bedraagt het bedrag dat voor mentorschap is vastgesteld € 1245,- (17 uur op jaarbasis).² Dit betekent dat iedere cliënt voornoemd bedrag aan SML betaalt. Daarnaast stelt de rechter bij de toekenning van het mentorschap ook de aanvangskosten vast. Deze bedragen eenmalig € 586,- in 2023. Het merendeel van de cliënten is echter niet financieel draagkrachtig om dit bedrag te voldoen en staat onder bewind. De bewindvoerders vragen jaarlijks bijzondere bijstand aan bij de gemeente. De gemeente betaalt op deze wijze de mentorschap vergoeding voor de cliënt aan SML. Omdat mentorschap van maatschappelijk meerwaarde voor gemeenten is, levert dit doorgaans geen problemen op.³

1.4. Complexere casuïstiek

De tendens is dat de ondersteuningsvragen en casuïstiek complexer worden. Deze tendens heeft te maken met een aantal factoren. De welvaart neemt toe en technologische vooruitgang en hoogstaande medische zorg hebben tot gevolg dat men ouder wordt. Het percentage ouderen is relatief groot. Het overheidsbeleid is gericht op participatie, eigen kracht (empowerment) en het zoeken naar ondersteuning in eigen netwerken.⁴ Er wordt vanuit het gemeentelijk beleid gestimuleerd dat men zo lang mogelijk thuis blijft wonen en de zorgvraag door het eigen netwerk wordt

² Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren, artikel 4 lid 2 sub a.

³ *Maatschappelijk Effectverkenning, Mentorschap Nederland*, Een verkennend onderzoek naar effecten en de maatschappelijke meerwaarde van de door Mentorschap Nederland geleverde ondersteuning, XpertiseZorg organisatieadviseurs. April, 2021.

⁴ De bijdrage van empowerment in de zorgverlening, *Eigen kracht, een gezamenlijk proces*, Jeanny Engels & Jolanda van der Lelie, Tijdschrift voor Verpleegkundigen 2.

Zonder empowerment geen participatiesamenleving, P. Rensen, Movisie, 19 mei 2016.

georganiseerd.⁵ Het programma Welzijn Nieuwe Stijl heeft als doel om de Wmo in volle breedte uit te voeren. De acht bakens van Welzijn Nieuwe Stijl geven hier richting aan.⁶

In de Wet Zorg en Dwang en de Wet Verplichte GGZ zijn de eisen waarop een zorgmachtiging wordt afgegeven stringent. Het gevolg hiervan is dat doorgaans niet preventief maar reactief wordt ingegrepen. Daarbij werden vroeger bijvoorbeeld GGZ-cliënten in grote instellingen buiten de woonwijken geplaatst, waar zij tegenwoordig steeds vaker in kleinschalige woonvormen in de wijk worden gevestigd. Tot slot kennen bepaalde sectoren, met name de zorgsector een personeelstekort dat de zorg onder druk zet. Dit heeft mede tot gevolg dat de ondersteuningsvraag complexer wordt, zoals in de voorbeelden hierboven is beschreven.

1.5. Zwaardere eisen vanuit wet- en regelgeving

Ieder jaar wordt Stichting Mentorschap Limburg door het Landelijke Kwaliteitsbureau (LKB), dat ressorteert onder Rechtbank Oost-Brabant, locatie 's-Hertogenbosch, getoetst om vast te stellen dat Stichting Mentorschap Limburg aan alle vereiste voorwaarden en criteria voldoet die het besluit kwaliteitseisen CBM noemt. Ruim van te voren wordt door het LKB aangegeven op welke datum alle benodigde documenten moeten zijn ingediend bij het LKB. De tendens is dat de voorwaarden en eisen stringenter worden.

Als eerste komt een auditor bij de stichting langs om een aantal zaken te controleren, zoals werkprocessen, verzekeringen, financiële en administratieve organisatie en dossiervorming. Dit is één van de redenen dat we aan de mentor vragen om regelmatig, minimaal één keer per maand, de notities in het E-dossier te zetten en de werkzaamheden te rapporteren. De auditor doet een steekproef en controleert of de mentor het e-dossier van de cliënt goed bijhoudt en de uitgevoerde werkzaamheden rapporteert in de vorm van notities en de zorgplanbespreking. De notities in het E-dossier zijn essentieel om de zorg en welzijn van de cliënt te monitoren en te volgen, denk daarbij aan verhuizing naar een andere instelling, zorgplanbespreking, medische behandeling, aanstellen van bewindvoerder, contacten met familie, dagbesteding, stimuleren van zelfredzaamheid etc.

Ook wordt getoetst of er geen sprake is van belangenverstrengeling op bestuurlijk niveau. Dit feitelijk onderzoek wordt afgesloten met een beschrijving van uitgevoerde werkzaamheden en feitelijke bevindingen in een vorm van accountantsverslag.

Vervolgens dienen we dit accountantsverslag tezamen met een reeks andere documenten vóór de vastgestelde datum naar het LKB te sturen ten behoeve van het handhavingsverzoek dat door het LKB wordt uitgevoerd.

De in te dienen documenten zijn:

- Accountantsverslag dat is opgesteld door de auditor;
- Eigen verklaring mentor;
- Jaarrekening en een door een accountant opgestelde en ondertekende controle- of samenstellingsverklaring (één keer in de twee jaar, tenzij anders door het LKB vereist);
- Waarneming;
- Actueel uittreksel van Kamer van Koophandel;
- Actueel overzicht van medewerkers / bestuurders / vertegenwoordigers die dossierinhoudelijke werkzaamheden uitvoeren;
- Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) van alle vrijwillige mentoren en indien van toepassing van alle medewerkers / bestuurders / vertegenwoordigers die dossierinhoudelijke werkzaamheden uitvoeren;
- Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) van de rechtspersoon;

⁵ *Al een gehoord van Welzijn Nieuwe Stijl*, Factsheet nr. 1 augustus 2013.

⁶ Welzijn Nieuwe Stijl, Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, januari 2010.

- Beschrijving van de bijscholings- of trainingsactiviteit(en) van alle medewerkers, vrijwillige mentoren en indien van toepassing van bestuurders die dossierinhoudelijke werkzaamheden uitvoeren;
- Zijn er medewerkers / bestuurders / vertegenwoordigers na de laatste handhavingscontrole in dienst getreden en zijn deze personen nog niet gemeld bij het LKB? Voor hen die dossierinhoudelijke werkzaamheden uitvoeren moet in dat geval een passend diploma met vakkenpakket plus bewijs van relevante werkervaring worden ingediend;
- Verklaring inzake het voorkomen van belangenverstrengeling volgens art. 9 Besluit Kwaliteitseisen CBM;
- Checklist.

Ook worden er eisen gesteld aan de mentor die de mentortaken uitvoert. Sinds 2018 geldt voor de nieuwe vrijwillige mentoren dat de mentor beschikt over ten minste een MBO-4 diploma van een passende beroepsopleiding volgens de Wet educatie en beroepsonderwijs (artikel 7.2.2, eerste lid, onderdelen d en e). De rechtspraak heeft een lijst met toegelaten opleidingen opgesteld voor mentoren, zie het onderstaande overzicht van de lijst toegelaten opleidingen. Als de vrijwilliger deze opleiding niet heeft gevolgd of diploma niet heeft behaald dan dient de stichting aan het LKB te rapporteren wie deze mentor begeleidt en ondersteunt. In de meeste gevallen is dat de regio-ondersteuner of consulent die de betreffende mentor begeleidt. Er is een maximum aan het aantal dat door één medewerker mag worden begeleid: een fulltime medewerker mag maximaal aan 30 mentoren begeleiding geven. De betreffende mentoren mogen ieder maximaal 4 cliënten hebben.

Onderstaand het overzicht van de passende vooropleidingen (PVO) volgens het LKB:

Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO-4):

- Agogisch Medewerker GGZ
- Doktersassistente
- Maatschappelijk Zorg.
- Pedagogisch Medewerker / Pedagogisch werk
- Sociaal-Cultureel Werker / Sociaal Werk
- Sociaal-Maatschappelijk Dienstverlener
- Sociaal Pedagogisch Medewerker
- Verpleegkundige

Hoger Beroepsonderwijs (bachelor):

- Creatieve therapie
- Ergotherapie
- Fysiotherapie
- Medische hulpverlening
- Pedagogiek
- Pedagogische Wetenschappen
- Toegepaste Psychologie
- Verpleegkunde

Wetenschappelijk Onderwijs (bachelor):

- Bewegingswetenschappen
- Biomedische wetenschappen
- Farmaceutische wetenschappen/Farmacie
- Geneeskunde
- Gezondheidswetenschappen
- Pedagogische wetenschappen
- (Sociale) Psychologie

Het LKB toetst vervolgens op basis van voorgaande documenten en het accountantsverslag of de stichting voldoet aan de voorwaarden en criteria die gesteld worden. Het handhavingsverzoek kan enkele maanden in beslag nemen; regelmatig vraagt het LKB aanvullende informatie op.

Het handhavingsverzoek ten aanzien van de kwaliteitseisen en verplichtingen van het Besluit kwaliteitseisen voor het jaar 2022 wordt momenteel door het Landelijke Kwaliteitsbureau getoetst. SML is in afwachting van het oordeel van het LKB, maar vertrouwt tegelijkertijd op een positief besluit. Naast het Besluit kwaliteitseisen CBM is er tevens voldaan aan de (verdergaande) kwaliteitseisen en verplichtingen zoals met MN is overeengekomen in het toetsingskader “Goed Mentorschap”.

Gezien de hoge eisen en kwaliteitseisen vanuit de rechtspraak is het belangrijk om onze mentoren continu bij te scholen, trainingen en intervisie te organiseren om de deskundigheid op peil te houden en te bevorderen. Steeds veranderende wet- en regelgeving maken dit noodzakelijk. Hoewel we de noodzaak hiervan onderschrijven, realiseren we ons ook dat dit veel van de mentoren vergt.

1.6. Projecten in het kader van de Sociale Agenda van de provincie Limburg

Samenwerking met Maatschappelijke Organisaties en Diversiteit

In 2022 is de samenwerking met diverse maatschappelijke organisaties voortgezet. De verschillende doelgroepen zijn geïnformeerd over het mentorschap en er is een bredere en diverse doelgroep benaderd van cliënten en mentoren, zoals (vertegenwoordigers uit de) Syrische, Marokkaanse en Poolse gemeenschap en ouderen. Sleutelfiguren zijn benaderd en geïnformeerd.

Daarnaast bedient SML een doelgroep met zwaardere casuïstiek, complexere familieverbanden en psychosociale gesteldheid van cliënten. De vraagstukken zijn complexer geworden. In dat kader heeft SML ook een projectplan opgesteld en fondswerving ingezet voor financiële ondersteuning.

Op dit gebied is samengewerkt met verschillende maatschappelijke instellingen, zoals de KBO, SharePower, Buddyzorg Limburg, stichting Tijdig, Alcander en Standby en Impuls. De contacten met Alcander en Standby zijn geïntensiveerd op de domeinen van uitvoering en de verdere concretisering van de intentieovereenkomsten. Een aandachtspunt is onder andere hoe een win-win situatie kan worden gerealiseerd voor de vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties die zijn gefuseerd ten gunste van zowel cliënten als vrijwilligers. Door samenwerking binnen het netwerk van de Maatschappelijke Organisaties beoogt SML meer organisaties te verbinden met het mentorschap.

Verknoping Cliëntondersteuning Wmo en WLZ.

Mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben kunnen uit hoofde van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Wet Langdurige Zorg aanspraak maken op Onafhankelijke Cliëntondersteuning (OCO). De Zorgkantoren (WLZ) en de gemeenten (Wmo) zijn verantwoordelijk voor de inkoop en beschikbaarheid van OCO. Aanbieders van OCO zijn met name de MEE-organisaties, Burgerkracht Limburg, de Limburgse welzijnsondernemingen, maar ook organisaties in de informele zorg (bijvoorbeeld KBO Limburg met haar Ouderenadviseurs). OCO stelt zich dienstbaar op voor mensen die behoefte aan een mentor zouden kunnen hebben of krijgen. De bovengenoemde organisaties zijn en blijven voor SML van groot belang.

SML onderhoudt contact met de Limburgse gemeenten om bekendheid van het mentorschap verder te vergroten. Er wordt aan de gemeenten regelmatig een nieuwsbrief gestuurd over de ontwikkelingen op het gebied van het mentorschap. In het verlengde daarvan heeft Parkstad zich ontwikkeld tot pilotregio waar we op verschillende niveaus met lokale belangengroepering samenwerken en informatie uitwisselen, zoals schuldhulpmaatjes Parkstad en Meedenkers Kerkrade, om het mentorschap verder bekendheid te geven.

Tevens wordt de samenwerking en informatievoorziening verder geconcretiseerd door middel van het geven van presentaties en deelname aan lokale samenwerkingsverbanden op het gebied van welzijn,

zorg en welbevinden, zoals de lokale allianties rondom eenzaamheid. Ook vanuit mentorschap heeft SML hiermee te maken.

SML heeft contact onderhouden met de verschillende koplopergemeenten op het gebied van onafhankelijke cliëntondersteuning en SML participeert in verschillende gemeentelijke netwerken, zoals Koploperproject onafhankelijke cliëntondersteuning en Informele steun Heerlen. In het kader van verdere concretisering van de intentieovereenkomsten en belangenbehartiging van cliënten wordt samengewerkt met Mee Zuid-Limburg in specifieke casuïstiek ter behartiging van de zorgbelangen van de cliënten. SML werkt daarnaast constructief samen met de WMO afdelingen in Maastricht, Sittard-Geleen en het verkennen van wijkgerichte aanpak via WMO en buurtteams in Heerlen. SML heeft contact met verschillende welzijnsinstellingen.

De samenwerking is voortgezet met de welzijnsorganisaties en informele onafhankelijke cliëntondersteuners waarmee intentieovereenkomsten zijn getekend, te weten KBO, Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg (AMW-ML), Alcander, Heerlen StandBy!, Impuls, Mee Zuid-Limburg, Kennisplein Informele Zorg, Maatschappelijk werk, Welzijnswerk en Peuteropvang (CMWW) en Welsun. Er is op verschillende fronten gewerkt aan verdere verknoping van mentorschap gericht op samenwerking, doorverwijzing, signalering en deskundigheidsbevordering.

Samenwerking SMOL

SML werkt samen met SMOL in het kader van voorlichting aan verschillende doelgroepen.

SML heeft deelgenomen aan de netwerkbijeenkomst SMOL en een presentatie gegeven over mentorschap voor verschillende bedrijven uit Midden-Limburg, samen met Humanitas en de Kledingbank. Wat kunnen maatschappelijke organisaties betekenen voor ondernemers? Er liggen verschillende mogelijkheden, zoals ondersteuning voor werknemers, informele zorg en opleidingen voor personeel. Deze bijeenkomst krijgt een vervolg.

SML heeft tevens deelgenomen aan de MO themadag op 23 september 2022. Maatschappelijke organisaties hebben overkoepelende thema's en gelijke doelen besproken: inzetten op zelfredzaamheid, samenredzaamheid en welbevinden van de inwoners van Limburg. Tijdens deze themadag zijn de mogelijkheden verkend. Hoe kunnen we als maatschappelijke organisaties ervoor zorgen dat we zo goed mogelijk onze doelen kunnen halen? Hoe kunnen we slim samenwerken en hoe gaan we die samenwerking dan vormgeven? Naar aanleiding van deze dag zijn verschillende initiatieven gestart.

Ook heeft SML zich gepresenteerd tijdens de MO-dag voor statenleden. Bij veel statenleden zijn maatschappelijke organisaties onderbelicht. Dit was dan ook de reden van SMOL om een bijeenkomst specifiek voor statenleden te organiseren en het waardevolle werk van de maatschappelijke organisaties voor het voetlicht te brengen. Dit werd door de leden gewaardeerd en ook aangemoedigd om SML meer als maatschappelijke organisatie te profileren.

Daarnaast ondersteunt en faciliteert SMOL bij de inrichting van de website van SML en het vergroten van naamsbekendheid middels social media, zoals facebook en het posten van berichten op de website van www.mn-li.nl en www.smol.nl.

Samen zorgen voor goed mentorschap

Het door het ministerie van VWS gesubsidieerde driejarige pilot project "Samen zorgen voor goed mentorschap" is eind 2022 afgerond met een landelijke bijeenkomst waarbij drie pilotregio's, waaronder Stichting Mentorschap Limburg, de opbrengsten van het project hebben gepresenteerd. SML heeft in het kader van dit project gewerkt aan naamsbekendheid onder gemeenten, zorginstellingen, onafhankelijke cliëntondersteuners en verschillende producten ontwikkeld. In de stuurgroep namen deel: Mee Zuid-Limburg, KBO, Stichting Meer Kleur en Kwaliteit, SMOL en Sharepower. De eindrapportage met resultaten en opbrengsten wordt ter informatie bijgevoegd.

Mentorschap Nederland heeft de eindresultaten van de drie pilotregio's aan het ministerie van VWS inhoudelijk en financieel gerapporteerd.

2. DE ORGANISATIE

2.1. PRIMAIR PROCES

Het primair proces binnen de stichting kent twee richtingen:

Cliënten: *de intake*, het aannemen van verzoeken om mentorschap, *het koppelen* van een geschikte kandidaat-mentor aan de cliënt en *de coördinatie van de aanvraag* voor het mentorschap bij de rechtbank waarna al dan niet een *benoeming* door de rechter volgt.

Mentoren: *het werven*, selecteren, opleiden van kandidaat-mentoren en introduceren van de mentoren bij de cliënten, en vervolgens nascholen en ondersteunen.

Het primair proces van de stichting wordt uitgevoerd door twee consultants en de coördinator, ondersteund door twee parttime secretariële krachten.

2.2. CLIËNTEN

Aanmelding cliënten

In de verslagperiode zijn 19 cliënten aangemeld, bij vrijwel alle cliënten heeft een intakegesprek plaatsgevonden. Bij 14 cliënten heeft de bemiddeling geleid tot benoeming en koppeling met een mentor.

Benoemingen

Bij de aanvang van het verslagjaar had de stichting 174 cliënten, waarvan 164 cliënten zijn benoemd. Aan het eind van het verslagjaar waren er 170 cliënten bekend bij de stichting, waarvan 166 met een benoeming. Het jaar 2022 kenmerkt zich als een jaar met een zeer lichte groei van het cliënten. De oorzaak hiervan is met name een hoog sterfte cijfer in dit jaar; daarnaast heeft SML een aantal cliënten niet in procedure kunnen nemen in verband met de complexiteit van de persoonlijke situatie. Tenslotte is een aantal mentorschappen opgeheven op eigen verzoek.

Het achterblijven van de groei van het aantal cliënten betekent een uitdaging voor SML, met name op financieel terrein en in het verlengde daarvan het kunnen handhaven van de beoogde dienstverlening. SML sluit in verband daarmee eventuele bezuinigingen niet uit.

In- en uitstroom cliënten

Tot en met 2022 zijn in totaal in totaal 380 cliënten aangemeld voor Mentorschap. Daarvan zijn 210 contacten beëindigd. Redenen voor beëindiging zijn:

- Overleden: 121 cliënten
- Verhuisd: 6 cliënten
- Andere mentor gekozen: 29 cliënten
- Ongeschikt voor mentorschap: 18 cliënten
- Op eigen verzoek: 18 cliënten
- Overig: 18 cliënten.

2.3 MENTOREN

Aanmelding mentoren

In 2022 hebben 21 mentoren zich aangemeld waarvan 16 kandidaat-mentoren de scholing hebben gevolgd en zijn gestart als mentoren. In 2022 hebben zich geen familiementoren aangemeld.

2.4. SCHOLING

Scholing kandidaat-mentoren

De cursus wordt gegeven in Sittard en bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Kennismaking en introductie met film en bespreken gedragscode, privacy beleid (AVG) en document Goed Mentorschap.
2. Juridische aspecten, onder meer de Wet Curatele, Bewind en Mentorschap.
3. Wet- en regelgeving in de zorg. Signaleren van mogelijk misbruik.
4. Vijf doelgroepen en hun kenmerkend gedrag.
5. Ethiek en communicatie in de zorg.
6. Registreren in de praktijk, evaluatie, certificering en tekenen vrijwilligerscontract.

De scholing kent een vorm van blended learning, bestaande uit bijeenkomsten, E-learning en een reader.

Nascholingsbijeenkomsten

In 2022 hebben regio-overleggen plaatsgevonden in de 8 regio's ten behoeve van informatie-uitwisseling, intervisie en casuïstiek-bespreking. Daarnaast zijn drie themabijeenkomsten georganiseerd met als thema's: de wet Zorg en Dwang, Wet verplichte GGZ, AVG, Wils(on)bekwaamheid en Medische beslissingen rond levenseinde.

2.5. BEËINDIGING MENTORSCHAP

Tot en met 2022 zijn in totaal 155 vrijwilligers met het mentorschap gestopt om de volgende reden:

persoonlijke of gezinsomstandigheden	36
ander vrijwilligerswerk	18
werk/opleiding	25
slecht functioneren / ongeschikt	8
verhuisd	4
Niet langer bereid	51
Geen toestemming uitkeringsinstantie	2
Onbekend	10
Overlijden	1

2.6. INFORMATIE EN ADVIES

Naast dit alles functioneert Stichting Mentorschap Limburg als kenniscentrum rond mentorschap. Regelmatig wordt de Stichting, meestal telefonisch, benaderd met vragen met betrekking tot het mentorschap. De vragen komen uit verschillende geledingen. Zo worden we benaderd door familieleden en -mentoren, zorgaanbieders, andere hulpverleners, bewindvoerders en de rechtbank.

PUBLIC RELATIONS

3.1. VOORLICHTING EN PROMOTIE

SML werkt continu aan voorlichting en promotie van het mentorschap. Dit komt tot uiting in advertenties op de website en vacaturebanken voor vrijwilligers, in de VIA Limburg en voorlichtings- en presentatiebijeenkomsten voor verschillende doelgroepen, zoals gemeenten, zorginstellingen, vrijwilligersorganisaties, informele netwerken en welzijnsorganisaties. Elk jaar wordt in samenwerking met Mentorschap Nederland een landelijke radiocampagne gehouden en persberichten geplaatst.

Door de samenwerking met tal van maatschappelijke organisaties, gemeentelijke netwerken en zorginstellingen kan gerichte voorlichting worden gegeven aan specifieke doelgroepen.

Daarnaast wordt op individueel niveau advies en informatie gegeven aan bijvoorbeeld familieleden, bewindvoerders, maatschappelijk werkers, en gespecialiseerde thuiszorg medewerkers. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van 'free publicity'.